

ubetinget maa lægges til Grund for en ny Fattiglov. Det forekommer mig, at den er løst ret heldig. Nu for Tiden er der i Fattigloven aldeles ingen Forskjel paa værdige og uværdige Trængende. En af de allerstørste Feil, der klæber ved den nuværende Fattiglov, er den, at man sætter værdige og uværdige Trængende sammen, og at man ernærer dem paa samme Maade. Det, som efter min Mening netop bør være det store Hovedpunkt i en ny Lovgivning, og som jeg mener, at Forslaget har løst ret godt i § 30, er, at den værdige Trængende, den, som har opslidt sine Kræfter for Samfundet og sit selv, den, som uforstyldt kommer til at lide Nød, bør ubetinget have Understøttelse paa en saadan Maade, at den ikke bliver til en Straf; den bør gives paa en saadan Maade, at han eller hun modtager den med Glæde enten i Hjemmet eller i Asyllet eller paa hvilken Maade man vil gjøre det. Blandt Asylterne vil jeg nævne Fattiggaarde; men de have ikke nogen god Klang i Almindelighed. Jeg har altid sat Pris paa dem, naar de blive, hvad de skulle være, nemlig Asyl for værdige Trængende; men som vi nu have dem, mener jeg, at der er store Feil, som klæbe ved dem, idet man der sætter alle mulige Slags Mennesker mellem hinanden. Jeg siger altsaa, at de værdige Trængende skulle forføres i Hjemmet eller i Fattiggaarde, men Fattiggaarde, som virkelig blive Asyl; for de uværdige Trængende derimod, den Dovne, Druffenholten, i det Hele taget den, der ikke vil tjene Samfundet, skal Understøttelsen ubetinget være som en Straf for, naar han modtager den. Derfor sympathiserer jeg fuldstændig med, at man har Fattiggaarde, men man skal ogsaa oprette og have Dvangsarbeidsanstalter, hvor man sætter den sidste Slags Folk. Naar jeg kommer til at se paa, hvem der skal udrede Fattigskatten, saa vil jeg sige, at mellem alle de Skatter, som Kommunerne have, er der ingen, der efter min Mening hviler saa uretfærdig paa Kommunerne som netop Fattigskatten. Det er meget ofte Tilfældet, at den store overbeholdede fattige Kommune med ringe Skatteevne har netop den allerstørste Fattigdom. Det er en Alighed, som fremtræder her, hvorfor jeg siger, at Fattigskatten som Kommuneskat er i Diebliffet høist uretfærdig og bør søges omændret paa en eller anden Maade. Efter min Mening bør Fattigskatten fordeles paa Kommunerne efter deres Evne og deres Byrder. Efter den Tendents, der har været i en lang Række af Aar, er man gaaet ud paa at lægge saa meget af Statsbyrderne som muligt over paa Kommunerne. Man

har allerede i 1863 overført det store Betvæsen paa Kommunerne, og det er en meget stor Udgift, det forarsager. Jeg billiger fuldkommen, hvad man gjorde; thi det var jo for at værne om Selvstyret; men man maa virkelig erindre, at man har søgt og søger at vælte Statsbyrder over paa Kommunerne, saa at Kommuneskatten nu er boret op til en utaalselig Størrelse for Borgerne, medens derimod Statskatterne ikke kunne siges at være saa overordentlig store. Jeg vil derfor udtale, at naar jeg skulde sige, hvor Fattigskatten egentlig skulde tages, da vilde jeg have den taget af Statskassen; det var den retfærdigste Maade. Man vil selvfølgelig saa sige til mig: Nu er Du bleven Socialist, men det bryder jeg mig ikke stort om. Der er imidlertid en Grund, hvorfor jeg ikke kan gaa ind paa denne Tanke, og det er den, at den vil vise sig upraktisk; men at den Maade at ordne Sagen paa i Grundprincippet er retfærdig, holder jeg, bestemt fast ved. Hvad der imidlertid kan gennemføres, er at lade Staten, overtage en Del af Fattigbyrden og dernæst fordele Fattigbyrden paa de større og mindre Kommuner i Forhold til deres Evne og deres Fattige. Jeg vil saaledes sige, at Staten efter min Mening ubetinget bør deltage i Byrden, og i den Henseende mener jeg, at Lovforslaget ikke er gaaet vidt nok — det er §§ 60 og 67, som omhandle dette —; men med Hensyn hertil har jo netop den ærede Forslagsstiller udtalt, at han vil kunne gaa med til eller har Lust til at gaa med til, at Statskassen overtager Udgifterne til Sindsyge, Landsyge, Døvstumme og Blinde, til Alt, hvad der hedder abnormt; det er en Byrde, man ubetinget bør lægge over paa Statskassen, hvorved den udjævnes; og det er ikke saa forfærdeligt at forlange det. Lad os se os lidt om, lad os se, hvorledes Statskassen gennem uretfærdige Toldskatter udsuger den ubemidlede Del af Samfundet, saaledes at en Del af de Mennesker blive Fattiglemmer. Det er ikke urimeligt, at Statskassen tager en stor Del af Fattigbyrden over paa sig. Jeg vilde ønske, at man kunde komme til det Princip, at lægge hele Fattigskatten over paa Staten; det kan man nu imidlertid ikke, men Alt, hvad der hedder abnormt, bør Staten ubetinget tage over paa sig.

Dernæst har jeg en anden Tanke, jeg vil fremsætte, nemlig den, at da Amtskommunen nu paalægger Kommunerne Bidrag til forskellige Ting saafom Betvæsen o. s. v., burde de forhøje dette Bidrag og saa udligne Fattigbyrden paa Kommunerne ved at lade samtlige Kommuner hde en vis Del af